13.02.2017

Eduskunnan lakivaliokunta
lakivaliokunta@eduskunta.fi

Viite Lakivaliokunnan lausuntopyyntö 10.2.2017

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN ASIANTUNTIJALAUSUNTO

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä asiantuntijalausuntoa, jossa arvioidaan kansalaisaloitetta KAA 2/2016 vp ja siihen sisältyvää lakiehdotusta perustuslakivaliokunnan lausunnon PeVL 1/2017 vp valossa.

Sosiaali- ja terveysministeriö toteaa asiantuntijalausuntonaan seuraavaa:

Sukupuolineutraalin avioliittolain kumoamisen vaikutukset sosiaaliturvalainsäädäntöön

Avioliittolain muuttamisesta annettu laki (156/2015) tulee voimaan 1.3.2017.

Sukupuolineutraali avioliittolaki edellyttää muutoksia sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan kuuluviin lakeihin (HE 232/2016 vp, StVM 40/2016 vp, EV 242/2016 vp). Eduskunta on hyväksynyt ja tasavallan presidentti on vahvistanut lait (6-13/2017) ja ne tulevat voimaan 1.3.2017.

Kansalaisaloitteeseen KAA 2/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymisen yhteydessä sosiaaliturvalakeihin olisi siten tehtävä tarvittavat muutokset (ks. **Liite**). Laki 6/2017 kumottaisiin ja sairausvakuutuslakiin (1224/2004) tehtäisiin tarvittavat muutokset uudella muutoslailla. Laki 7/2017 jäisi voimaan. Lait 8-13/2017 kumottaisiin.

Siten kansalaisaloitteeseen KAA 2/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen hyväksyminen edellyttää, että edellä mainitut sosiaaliturvalakien kumoamis- ja muutoslait hyväksytään ja vahvistetaan siten, että ne ehtivät tulla voimaan ennen 1.3.2017.

Sosiaaliturvalainsäädännössä tulisi noudattaa johdonmukaisuutta ja ennustettavuutta. Sukupuolineutraalin avioliittolain edellyttämistä, hyväksytyistä ja vahvistetuista sosiaaliturvalakien muutoksista on jo tiedotettu ja viestitty kansalaisille. Siten osa lakimuutosten kohderyhmään kuuluvista kansalaisista on jo saattanut järjestellä elinolosuhteitaan lakimuutosten luomien perusteltujen odotusten perusteella tai muulla tavoin ennakoinut lakimuutosten vaikutuksia sosiaaliturvaetuuksiinsa.

Kansaneläkelaitos ja muut lakimuutosten toimeenpanosta vastaavat tahot ovat jo käynnistäneet lakimuutosten toimeenpanon valmistelun niiden vahvistamisen jälkeen muun muassa tietojärjestelmämuutosten, ohjeistuksen ja koulutuksen osalta.

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

Koska sukupuolineutraalin avioliittolain edellyttämät sosiaaliturvalakien muutoslait eivät ole vielä tulleet voimaan, sosiaali- ja terveysministeriö kuitenkin arvioi, että kansalaisaloitteeseen KAA 2/2016 vp sisältyvä lakiehdotus ei johtaisi sosiaaliturvan osalta taannehtiviin heikennyksiin avioliittoa ja rekisteröityä parisuhdetta koskevien oikeuksien käyttämisen oikeusvaikutuksiin perustuslakivaliokunnan tarkoittamalla tavalla.

LIITE Luettelo tarvittavista lakimuutoksista